

Borcsa Imola

START

Az elején Isti inkább antipatikus volt. Vagyis ez nem teljesen igaz, csak felbosszantott az unottsága meg a figyelmetlensége. Egy túrát vezettem az Omura. Kezdetben a Hegyre fel! Az Egyesületnél az alapemberek közé tartoztam, és az volt az első alkalmaink egyike. A mikrobuszban magyaráztam, tele voltam lelkesedéssel, és látszott, ahogy ettől mindenki felvillanyozódik, közben meg ült ez a borostás srác felbiggyesztett napszemüveggel, pedig a nap sem süttött, és még véletlenül sem fordította felém a fejét, csak bambult ki az ablakon.

A diákok részéről is szerintem a passzivitás a legkiborítóbb, van egy-egy ilyen reménytelen osztályom, akiktől úgy jövök ki, mintha teljesen kiszivattyúzták volna belőlem az életerőt. Régebben az ilyesmi az önbizalmamat is lefarigcsálta, sokat rágódtam, hogy mit csinálok rosszul, de azóta megtanultam ezt a helyén kezelni: ha több módszert végigpróbálok, és semmi sem válik be, egyszerűen elengedem a történetet.

Istiről egyébként nem sokat tudtam, csak mutatták a barátaim valamikor, hogy ő Mágori, aki jól megtollasodott valami villanykerítéses bizniszből, meg, ugye, kicsi a város, hallottam hogy volt valami botrány a cégtársával, de engem a híresztelések nem igazán érdekeltek. Csak ott volt ez az indokolatlan napszemüveg, meg a hullamerev arc, amin semmilyen reakció nem látszott, bármit is mondtam, miközben mindenki más lelkesedett, szóval gyorsan elkönyveltem beképzelt majomnak.

Aztán a felvonóban adta az első „életjelt”, de azzal is feldühített. Voltak páran, akikről kiderült, hogy tériszonyuk van. Nehezen tudtam felfogni, felnőtt emberek hogy lehetnek ilyen megfontolatlanok, minek jönnek túrázni a hegyekbe, ha egyszer nem bírják a magasságot? Szóval nem csordult bennem túl az empátia irántuk, elég ingerülten osztogattam pár gyakorlati tanácsot, de közben frászom volt, hogy mit fogok velük kezdeni a folytatásban. Láttam, hogy Isti ezen jól szórakozik,

feltolta a napszemüvegét és rám vigyorgott, mire felment a cukrom, és ráfordultam, hogy ez nekem egyáltalán nem vicces.

A túra alatt aztán kezdtem picit másképp látni őt, már nem flegmának tűnt, inkább szomorúnak. Végig azt éreztem, hogy nincs egészen jelen. Sem a többi túrázóval nem állt szóba, még a barátaival is alig váltott szót, és a tájat sem érzékelt igazán. Plusz a redők a homlokán. Gondolkoztam, hogy megpróbáljam-e jobban bevonni, de így is annyi mindenre kellett figyeljek, a kilógókra már nem jutott energiám.

Mikor visszaértünk a menedékházhoz, bementünk meginni egy sört, amíg vártunk a felvonóra, de olyan kimerült voltam, annyira fárasztott a zsbongás, hogy muszáj volt kimennem. Akkor láttam meg, hogy egyedül gubbaszt, és antipátia ide vagy oda, azt hiszem, már akkor tetszett, mert úgy éreztem, nem ártana tompítani a frusztrált tanárnéni-benyomást, amit valószínűleg keltettem, úgyhogy odamentem hozzá.

Pár hét múlva rám írt egy másik túra kapcsán, ami végül a rossz idő miatt elmaradt, attól fogva viszont sokat beszélgettünk, aztán elkezdtünk találkozgatni is. Láttam rajta, hogy eléggé szét van csúszva, nem akartam tőle semmi különöset, csak kapóra jött a felbukkanása, mert akkortájt én is el voltam veszve Kata elköltözése miatt.

Nagyon megéreztem a hiányát, pedig nem volt régi barátság, az egyetem alatt lettünk jóban. Egy alkoholmámoros orchidealopás volt az első emlékezetes élményünk, aztán sokat buliztunk közösen, színházba jártunk, fesztiválóztunk. Egyetem után pedig egy időben költöztünk haza, a közös félelmek kovácsoltak igazán össze bennünket, amik ahhoz az időszakhoz kötődtek. Biztattuk egymást, hogy megéri harcolni a középszerűség ellen, hogy a megkeseredettség nem szükségszerű, és ő volt a mentőernyőm, miután szakítottam a vőlegényemmel. De nem találta a helyét itthon, úgyhogy mikor azon a tavaszon állást ajánlottak neki Maroson a tévénél, gondolkodás nélkül mondott igent.

Az elején ezt a hiányt pótolta Isti. Volt köztünk egy fesztelenség első pillanattól, semmi nem igényelt különösebb szervezést, kedvünk támadt valamihez, és máris indultunk. És üdítő volt olyan emberrel szóba állni, aki látta a fantáziát a terveimben. Árpival, a vőlegényemmel, emiatt telt be a pohár: ő azt hitte, támogat, pedig pont a lényegét nem értette.

Még tizenkettedikben jöttünk össze egy összevont osztálykirándulásra, ő cés volt, én meg bés. Mindenki hülyének nézett, hogy minek kötöm le magam egy új kezdet előtt, de én szerelmes voltam, úgyhogy én is hülyének néztem mindenkit, aki próbált jobb belátásra bírni. Ráadásul távkapcsolatnak néztünk elébe, mivel Árpí nem készült egyetemre. A szülei két panziót üzemeltettek, és sulí végeztével beszállt a munkába, az volt a terv, hogy idővel átveszi az irányításukat.

Az egyik a város melletti fürdőtelepen volt, bár túzás ez a megnevezés, a kilencvenes évek végén bezárt a strand, a medencéket benötte a gaz, a hétvégi házakhoz pedig egyre ritkábban jártak ki a tulajdonosok. A másik panzió a városban volt, ami szintén túzó megnevezés. Már mint a panzió. Alig akadt ott alvó vendégük, csak gyors menetekre béreltek szobát szedett-vedett párocskák. Bent folyton gomolygott a cigifüst, a falakat pedig élénk rózsaszínre meszelték a neve miatt. Flamingó. A logón két madár fordult egymással szembe, szívet formált a nyakuk, talán az pecsételte meg a hely sorsát. Egyébként egy bár is tartozott hozzá, egy időben gyakran jártunk oda biliárdozni.

Árpí nagy tervekkel indult, koncepcióváltás, az épületek kipofozása, satöbbi, de ahogy telt az idő, ő idomult a körülményekhez, nem fordítva, magára talált a középszerúségben. Erre voltak jelek már azalatt, míg én egyetemen voltam, csak nem töltöttünk elég időt együtt ahhoz, hogy tisztán lássak, meg a rózsaszín köd is takart, hiába foszladozott már.

Eközben én is változtam, nem gyökeresen, de kinyílt a szemem. Nem azt mondom, hogy az egyetem az egyedüli út az igényességhez, de bennem azért elindított valamit, ráadásul nyaranta hosteleekben önkénteskedtem Nápolyban meg Izlandon, és a sokféle találkozás alakított rajtam. Aztán harmadév végén Árpí egészen váratlanul megkérte a kezem, én pedig meglepetésemben valami igenfélést hebegtem, pedig már akkor voltak kételyeim. Csak azt reméltem, ha elég időt töltünk együtt, talán tudok rajta változtatni.

Hazaköltöztem, és eléggé felrázott az álomvilágból, hogy nap mint nap találkoztam a csökönyösségével. Az elején egy-egy korlátolt véleménynyilvánítása kapcsán próbáltam rávezetni, hogy a világ nem fehér és fekete – ezt persze csakis kettesben, bármilyen közlékeny vagyok, a családi összezárás nálam reflex –, de ezt mindig elütötte azzal, hogy szándékosan, viccnek szánva rátett még egy lapáttal a korábbi kijelen-

tésére, amin aztán neveltünk. De azért ez lassan kikezdte a kapcsolatunkat.

Magamnak is alig akartam beismerni, de kezdtem megvetni őt. Viszont ahányszor felbukkant bennem ez az érzés, jött az önmarcangolás is, úgy éreztem, hideg vagyok és kegyetlen, és nem értettem, hogyan fordulhat megvetésbe a szeretet, vagy legalábbis hogy fér meg mellette, mert még az sem tűnt el teljesen. Azt hittem, jól titkolom, mi zajlik bennem, de persze nem így volt, egy-egy pillantásból, félmondatból érezni lehetett, és Árpí érezte is. Dühében pedig bántani próbált, de a kicsinyes módszerei miatt még inkább esett a szememben, ettől ő még gyengébbnek érezte magát, és belekerültünk egy örvénybe, egyre rosszabb lett minden. A szemében én lettem a különc hisztérika, aki kinőtte magát külföldön, pedig az ábrándjainak köze nincs a valósághoz, és fikarcnyit sem ért az üzlethez, ő pedig a korlátolt barom lett, aki azt hiszi, ismeri a világ rendjét, pedig sose dugta ki a fejét a vakondtúrásból.

Ez nagyon felerősödött, mikor elkezdtem fontolgatni, hogy utazási irodát alapítsak. Csak jobb híján kezdtem tanítani, idővel megszerettem, de nem a hivatástudat vonzott a pályára, az elején folyton kiutat kerestem az iskolából. Akartam egy utazási irodát szokatlan kínálattal. Kiscsoportos vezetett túrák az Azori- és a Feröer-szigeteken, személyre szabott útvonalak Dél-Franciaországban, ilyesmik jártak a fejemben, meg hogy attól válik valaki hűséges klienssé, ha összehasonlíthatatlan élményeket nyújtasz neki. Árpí viszont folyton azzal jött, hogy a pénz nem ebben van, nyáron Bulgária és Görögország kell, télen meg Bansko és Alpok, minek akarom túlbonyolítani az életemet. Nem értette, hogy ezzel pont a lényeg veszne el.

Azt szerettem, hogy Istínek ezt magyarázni sem kellett, ő is olyasmibe vágott bele annak idején, amivel akkoriban senki sem foglalkozott, aminek esélyt sem adtak mások. Tetszett ez a merészség, és inspirált. Egyébként nem konkrét epizódokat tudok felidézni abból az időszakból, inkább a hangulata él bennem élesen, ahogy kinyíltak az érzékeim, és minden intenzív lett és lebilincselő: az illatok, a színek, a történetek, amiket mesélt.

Emlékszem, iszonyúan hideg nyár volt, július közepéig kellett várni az első meleg napokra, mi esténként mégis kimásztunk a tömbházam tetejére. Addig kulcsom sem volt a feljáróhoz, csak egyszer szóba került

a repülés, hogy milyen más fentről látni a világot, valahogy onnan jött az ötlet, hogy ülünk ki a tetőre. Másnap szereztem kulcsot, aztán mondhatni, az lett a törzshelyünk. Felszerelkeztünk pokrócokkal, sörrel és két összecukható kerti székkal – gyerekkorom óta megvoltak, az alumíniumkeretnek még semmi baja nem volt, de a virágos posztó a varrások mentén már foszladozott, ezért mindig féltem, hogy egyszer a földre ülünk szék helyett –, és ott dideregtünk a szürkületi károgozásban, rendszerint késő éjszakáig maradtunk. Végignéztük, ahogy a városra könyökölő felhők tintaszínűből izzó vörösbe váltanak, majd szürkére, végül pedig feloldódnak a sötétségben.

Közben mindenről beszélgettünk. Vagyis szinte. Érdekes, milyen élesen megmaradt, amit a szerencséről mondott, nem utólag bányásztam elő az emlékek közül. Azt mondta, sokáig úgy érezte, olyan az számára, mint egy tetoválás, sehogya sem tudja lekaparni magáról. És hogy egy félárva szájából ez fura kijelentésnek tűnhet, pedig az is a vakszerencse műve, hogy egyáltalán él. A testvérével mindig verekedtek a hátsó ülésen, folyton csitítani kellett őket, az anyukája nem tudott a vezetésre figyelni, ezért hagyta őt otthon aznap, amikor történt a baleset. Utána pedig a sors mintha kompenzálni próbálta volna a veszteséget, mindig szerencséje volt, bármibe fogott, sikerre vitte, szinte erőfeszítésébe sem került. Az Endrés eset óta viszont elpártolt tőle, apró-cseprő dolgokban is érzi. Ahogy erről beszélt, megint sötét lett a tekintete, mint az elején, pedig akkoriban ez már el-eltűnedezett. Például nehezebben kap parkolóhelyet Maroson, mondta, előfordul, hogy egy fél órát is kering, pedig azelőtt sosem járt így. Erre muszáj volt nevessek, hogy talán csak több az autó, mint régen, mire ő is felkacagott. Aztán megint elkomolyodott, és hozzátette, hogy én vagyok az egyedüli kivétel, nem foghatja fel, mivel érdemelte ki, hogy szóba állok vele. Valószínűleg a hízelgés miatt emlékeztem erre mindig élesen.

Volt egyébként egy játékunk is. Mindkettőnknek a szürkület a kedvenc napszaka, egyszerre kitárulkozó és titokzatos, ahogy kigyúlnak az utcán a fények, és lassan a lakásokban is, de még a sötétítőnk nincsenek behúzva, és egy-egy futó pillanatra be lehet kukkantani mások életébe. A játék az volt, hogy ha együtt voltunk, mikor felgyúltak az utcai lámpák, el kellett mondani magunkról egy apró titkot vagy bizarr részletet, a másik pedig ki kellett találja, hogy amit mondunk,

igaz-e. Nem nagy dolgok voltak ezek, csak hogy például egyszer kisiskolásként nyalókát loptam a sulis boltjából, vagy hogy ő még kamaszként is félt a spontán égéstől, miután a Tudás Fájában olvasott erről egy cikket.

Az egész nyarat betöltötték a tetőn üldögéléseink és csavargásaink, szeptemberben viszont beütött közénk egy hidegfront. Nem voltak előjelei, meg alig volt érzékelhető, akár a körülményekre is lehetett fogni – nekem megkezdődött a sulis, Isti az új cég indításával bajlódott, szóval véget ért mindkettőnk számára a bohémélet –, de éreztem, hogy nemcsak erről van szó. Rövidebben írt, ritkábban találkoztunk, és olyankor sem igazán kereste a tekintetemet. Nem tudtam, mi történik, egy csomó lehetséges magyarázat cikázott a fejemben: talán megérezte, hogy komolyra fordulhat a dolog, és nem akarja, talán feltűnt a színen valaki más, esetleg a Laurás ügy lett ismét aktuális, bár az nem tűnt valószínűnek. Sokat emésztettem magam, viszont mivel nem volt túlságosan feltűnő a változás, úgy éreztem, nem vezetne jóra az egyenes beszéd, csak indokolatlan számonkérésnek hatna vagy paranoiásnak tünnék.

Úgyhogy vártam csendben, hátha eloszlanak a felhők, közben meg pörögtem ezerrel, mint általában, ha nyugtalan voltam, szándékosan túlvállaltam magam, rengeteget szaladtam, repültem, ahányszor csak lehetett, mindent csináltam, csak hogy ne legyen időm gondolkodni. Aztán pár héten belül megint csak észrevétlen minden helyredöccent. Sose kérdeztem meg, mi volt az oka. Akkor nem akartam semmit felpiszkálni, utána pedig már nem volt jelentősége. Arra mindenesetre jó volt az az időszak, hogy rájöjjelek, én mit akarok, és ne hiteggessem magam tovább azzal, hogy csak haverkodunk.

Fogalmam sincs már, hol olvastam, hogy a szerelem az az állapot, mikor a legócskább dalszövegek is értelmet nyernek. A karácsonyi zenés szezon engem már így talált, pedig még akkor sem történt köztünk semmi, de már eléggé ott volt a levegőben. Adventi vásár volt a központban. Megegyeztünk, hogy ténfergünk ott egyet, aztán beülünk valahova forralt borozni. Vártam rá, közben a felhők piszmoztak valamit, de inkább csak dara hullott, nem volt ünnepi hangulat, hiába világítottak mindenütt fényfüzerek és hajladoztak fénylő angyalkák a villanypóznákról.

Megérkezett, én pedig szemberöhögtem. Meg volt borotválkozva, és ez rettenetesen viccesnek tűnt, mert addig csak borostásan láttam. Biztos voltam benne, hogy készül valamire, de nem akartam megkönnyíteni a dolgát, gondoltam, hadd teperjen kicsit. Kérdeztem tőle, hogy miért pont télire szerelte le a fűtést, és a borostája hűlt helyére mutattam. Azt hiszem, nem igazán értékelte a humoromat, meg izgult is, köhintett párszor, az a tipikus stresszelős köhögés volt. Azért megkérdeztem tőle, hol hűlt meg, nem akar-e inkább hazamenni? Persze nem akart.

Az első bor után már kezdtem látni rajta a türelmetlenséget, úgyhogy rendeltem még egyet, csak hogy végignézzem, ahogy próbál jó pofát vágni hozzá. Magamat is kínoztam ezzel, de szórakoztató volt látni a tépelődését. Aztán gyalog mentünk haza, félúton el kellett volna válnunk, kíváncsi voltam, mikor lép vagy mivel áll elő, és fontolgattam, hogy húzzam még picit az időt meg az idegeit, de végül mikor felhívott magához filmezni, egyből igent mondtam. Alig léptünk be az ajtón, máris letepert.

Kapolcsi író-olvasó találkozó (2005)